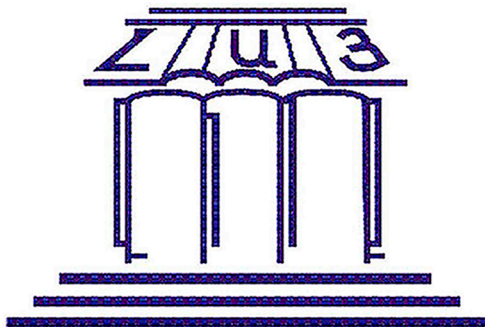

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

== Հ Ի Շ Ա Տ Ա Կ Ա Ր Ա Ն ==

ԼԵՌՆԱԹԻՆ ՈՒՍՄՈՒՆՔԻ ՈԱԶՄԻԿԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՎԿԱՍՑԱՆ ԿԱՐՄԱՂՐՈՇ ԲԱՆԱԿԻ ՇՏԱԲԻ ՑԵՎ
ՔԱՂ. ՎԱՐՁՈՒԹՅԱՆ

355.5

ԸՆԿԵՐ ԿՍՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՑԻՆ

Կովկասյան Կարմրադրոշ Բանակը տակտիկական ուժունքն այս տարի անց և կացնում Հովտեմբեդյան պանծարի մեծ հեղափոխության տասնհինգերորդ տարեադրձի նախորդակին, վերի բնիացքում ծնվել և, հրով և պրոլետարական արյունով նվաճվել նոր աշխարհը—սոցիալիզմի աշխրհը:

Անցած 15 տարին լիքն և ամենաշարված սլայքարով: Քաղաքացիական պատերազմի տարիներին, յետ մղկշով ուռս սպիտակ գվարդիականության և բոլոր յերկրներին իմպերիալիստների հարձակումը, մենք նվաճեցինք մեր պրոլետարական յերկրի համար կյանքի իրավունք: Խաղաղ շինարարության առաջին տարիներին մենք վերականգնեցինք պատերազմի և ինտերվենցիայի կողմից վերջնականապես քայքայված ժողովրդական տնտեսությունը և ձեռնարկեցինք նրա սոցիալիստական վերակառուցմանը: Վերջին հինգ տարում մենք տարանք լայն ծախարուն սոցիալիստական շինարարություն—կառադի կոիվներում—ստեղծելով նոր սոցիալիստական յերկիր:

20% միջպատերազմյան արտադրանքից գեպի նրա գերազանցումը 4 անգամ ավելի, քայքայված դործարաններից գեպի դիզանտները, վորոնք սարքավորված են տեխնիկայի վերջին խոսքով, նահապետական մրտահրադից գեպի Իլիչի լամպը, բաժան-բաժան յեղած

դյուղացիական մանր և մանրագույն տնտեսությունից
դեպի առաջնակարգ, ամբողջ աշխարհում ամենախոշոր
համայնացված դյուղատնտեսությունը, չութից դեպի
տրակտորը և կոմբայնը, պրոելտարական պետություն
ստեղծելու համար մղված հոկտեմբերյան կռիվներից
դեպի համաշխարհային կոմունիստական պետությունը—
ահա այս է ԽՍՀՄ բանվոր դատակարգի և բոլոր աշխա-
տավորների ճանապարհն այս անցած 15 տարում:

Հոկտեմբերյան հոբելյանին մենք դիմավորում ենք
համաշխարհային պատմական նշանակութուն ունեցող
խոշորագույն հաղթանակներով: Հնգամյակը կատարում
ենք չորս տարում. մի շարք բնագավառներում նա այ-
դեմ գերակատարված է: Ինչպես քաղաքում, մուլցպես
և գյուղում «ով ումի» հարցը վնասված է: Կառուցված
է սոցիալիզմի շենքի հիմքը: Լեռներ—Հոկտեմբերի մեծ
ձեկավարի—կուսակցության ձեկավարությանը ԽՍՀՄ
հաստատ և անշեղ զարգանում է, աճում և ամրանում,
վորպես սոցիալիստական յերկիր:

Մեր աճն ավելի յե նշանակալից նրանով, վոր նա
առաջ է դալիս կապիտալիզմի ընդհանուր կրկրի
ոլայմաններում, վոր բռնել և բոլոր յերկրները: Մենք
առաջ ենք դնում, կապիտալիզմը գլորվում և զեպի յետ:
Հարյուրավոր և հազարավոր փակիած ձեռնարկները,
պալիած բանկերը, մասսաների շանմված աղքատա-
ցումը, քառասուն միլիոնանոց գործադուրկների բա-
նակը, քայքայված դյուղացիները փախուստը հողից,
ահա կապիտալիստական աշխարհի այսօրը:

Տասնինգամյա ժրցությունը յերկու սիստեմի—
կապիտալիզմի և սոցիալիզմի յեղած պարզորոշությամը
ցույց տվեց սոցիալիստական սիստեմի բոլոր գերազան-

ցությունը, նրա անխուսափելի հաղթանակը: ԽՍՀՄ
հաղթանակները կապիտալիստները յեն կարող ծածկել:
ԽՍՀՄ հաղթանակներն ավելի յեն հայտնի դառնում
բոլոր պրոլետարներին, ճնշվածներին և կապիտա-
լիստական յերկրների շահագործվողներին: Այդ հաղ-
թանակները կոչ են անում նրանց դիմել զեպի համաշ-
խարհային Հոկտեմբերի ճանապարհը:

Ահա յե ինչու այժմ առանձնապես ուժեղ է իմպե-
րիալիստական աշխարհի ատելությունը սոցիալիստա-
կան յերկրի հանդեպ, ահա յե ինչու պատերազմի վտան
գըն առանձնապես մեծ է: Խոշոր պրոլետարական հե-
զախիստիյան յենինյան փարոսը, յերկրի յերեսից
բնել այն յերկիրը, վոր կոչ է անում յր որինակին
հետևելով խորտակել կապիտալիզմը, ԽՍՀՄ հաշվին
դուրս գալ կրկրից—ահա յուրաքանչյուր կապիտա-
լիստի յերագանքը:

ԽՍՀՄ դեմ գինված ինտերվենցիայի ընդհա-
նուր ծրագրի մեջ իմպերիալիստների կողմից
մեծ ուղադրություն և դարձվում Անգրկովկա-
սիէ: Անգրկովկասի հսկայական հարստություն-
ները—բամբակն ու նավթը, ածուխը և մար-
դանեց,—վորոնք անկոնարով կերպով 'ողտադործ-
վում էյին իմպերիալիստների կողմից մենչեիկները,
դաշնակները և մուսավաթիստների անփառունակ տի-
րապետության ժամանակ,—զբաղվում են անդլիական ու
Ֆրանսիական իմպերիալիստների վառվուռն հայացքնե-
րը: «Պրոմպարտիա»-յի հայտնի դատավարությունը
դեկլամենտներով ապացուցեց, վոր «Անգլիան պետք է
իմտերվենցիան պաշտպաներ յր նավատարմով Սև ծովի
վրա, Ազատակ ունենալով կարելու Կովկասյան նավ-

1-3055gr

քահանայներ» և վոր «Պրանսիան, վորպեսզի չգրկելը Անդրկովկասյան նալքից. յեւրպաղարար, ինտերվենցիայի անաջողութեան դեպքում ստանար նալքանակներ»։ Իրենց վրա զբաղով տնտեսական կրիզիսի ուժեղ հարթածները, այդ խոշոր իմպերիալիստական ակուլաներն այժմ հատուկ ուշադրութեամբ են փաղաքշում Անդրկովկասը. անդլիական իմպերիալիզմն ուժեղ կերպով անբողբոմներ և ռազմական-տղաշին նախադրմի համար բազաներ և կառուցում պարսկական հողամասում, յերկաթուղիներ և խճուղիներ և շինում, վորպեսզի ապահովի արագորեն մեր սահմանները տեղափոխելու համար զորքեր։ Իմպերիալիստները ակտիվալը ավելի յեն գրգռում հակահեղափոխական կոուակցութեանները—դաշնակների, մենշևիկների և մուսավաթիստների թափփուկները։

Տակախկական ուսմունքներն մասնակցելով յուրաքանչյուր կարմիր բանակային պետք և ամուր կերպով հիշի, վոր «ամեն մի հարձակումից մենք մաղից ենք կախված» (Լենին)։ Պատերազմը դարձել և անմիջական վտանգ։ Պետք և միշտ պատրաստ լինել ընդունելու կոխիլը և հաղթել։

Տակախկական ուսմունքները յուրաքանչյուր կարմիր բանակային համար պետք և դառնան բարձրագույն դպրոց ռազմական և քաղաքական ուսմունքի։

Դրա համար.

1. Տակախկական ուսմունքն անցկացնել հարթածանորեն, ռազմականորեն, սոցիալիստական մրցակցութեան լայն ծավալման նշանաբանով։

Յուրաքանչյուր կարմիր բանակային—ակտիվ մասնակցողն և սոցմրցակցութեան։

Մանկիւրների վոչ մի ետապ և վոչ մի խող, տակախկական ուսմունքի ժամանակ վոչ մի որ տոանց սոցմրցակցութեան։

Մրցակցել կոնկրետ հարցերի նկատմամբ, հրամատարի ցուցումների համաձայն։

Իմանալ կնքված պայմանագրերի հետևանքները։

Սոցմրցակցութեան կարգով վորեւ բանով ողնել յետ մնացող ընկերներին։

2. Տակախկական ուսմունքի ժամանակ դիպցիպ-չիմայի վոչ մի խախտում։

Ուսմունքները պահանջում են յուրաքանչյուր կարմիր բանակայինից ուժերի հսկայական լարում, արշավի ծանրութեանները կրել դիմացկունութեամբ։ Յուրաքանչյուր ռազմիկից պահանջվում և մեծագույն համբուրութեան և խստագույն կարգապահութեան։

Ուսմունքի ժամանակ պետք և հարտարերել կարգապահութեան բարձրագույն որինակելութեան և դասակարգային դիտակցութեան։

3. Ուսմունքն ողտադործել քնդաքի և գյուղի աշխատավորների կապն ամրացնելու համար։ Հնարավորութեան չափ ողնել սոցիալիստական շինարարութեանը։ Յուրաքանչյուր ռազմիկից պահանջվում և.

Լինել կոուակցութեան և խորհրդային իշխանութեան քաղաքականութեան ակտիվ կիրառող. բացատրել սոցիալիստական շինարարութեան նվաճումները հնգամակի չորրորդ տարում։

Ողնել հերթական կամպանիաների անցկացմանը, ինչպես որինակ—միթերման, բերքահավաքի, ցանքի, «հնգամյակի չորրորդ յեղբայրակիչ տարվա» փոխառութեան տարածմանը։

Ոգնել կոլխոզները ամբացմանը, ներգրավելով նրանց մեջ նոր անդամներ: Բացատրել ԿԿ և ԺԿԽ վերջին վորոշումները,—կոլխոզների տնտեսական ամբացումն կազմակերպելու վերաբերյալ, կոլխոզային առևտրի, մթերումների, հեղափոխական որինակության համար և կողոպուտների դեմ պայքարելու վերաբերյալ:

Ռազմիկը պարտավոր է—մերկացնել կուլակային և տերտերական հակահեղափոխական ագիտացիան: Վրճառական պայքար մղել մենչեիկներին, դաշնակիներին և մուսավաթիստների ագիտացիային դեմ, մերկացնելով նրա դատակարգային ելույթները: Պետք է ոգնել գյուղում ռազմական աշխատանքի բարելավմանը, պատմել պատերազմի վտանգի և աշխատավորության խնդիրներին մասին:

Յուրաքանչյուր կարմիր բանակային պարտավոր է դատակարգային գիտակցության, քաղաքական ակտիվության, հեղափոխական կարգապահության որինալը իննչու, հիշելով, վոր հեռավոր ռազմիկի մասին դատում են իր ամբողջ զորամասով և ամբողջ կարմիր բանակով:

Խնամքոտ վերաբերմունք ցույց տալ ինչպես կոլխոզներին նույնպես և անհատական տնտեսութանը, յեղրայրական վերաբերմունք ցույց տալ այն ընտանիքի անազմներին, ուր վոր տեղավորվելու յես:

Մի՛ փչացնիր բանջարանոցները, այգիները, արքայ մի՛ արածացնի, առանց թուլլովության մի ողապիք վոչ մի առարկայից, լինի նա տնտեսական բնույթ կրող, լինի ընտանեկան. ժամանակավորապես ողապիք և համար քեզ տրված իրը վերադարձրու նույնությամբ:

4. Յուրաքանչյուր ռազմիկ պետք է ցույց տա, վոր

նա ռազմիկ է ինտերնացիոնալ կարմիր բանակի: Աշխատավոր ազդարնակության հետ շփումը պետք է, առմունքի ժամանակ, դառնա մասսայական ինտերնացիոնալ կապ կովկասյան կարմրադրոշ Բանակի և բաղմազդի ազդարնակության հետ:

Կուսակցության և խորհրդային իշխանության ազդային քաղաքականության բացատրությունը, մեծապետականության և տեղական նացիոնալիզմի մերկացումը ում կողմից ել վոր նա յերեան գա, յեղբայրական վերաբերմունքը բոլոր ազգությունների ներկայացուցիչների նկատմամբ, հարգանք դեպի ազգային սովորույթները և լեզուն—յուրաքանչյուր ռազմիկի խճագիրն է:

Յոտաքանչյուր ռազմիկ լենինյան ինտերնացիոնալիզմի դրոշակակիրն է: Վոչ մի փաստ չպետք է լինի, վորը հյտարերի մեծապետականության և տեղական նացիոնալիզմ:

5. Կուսակցության ռազմական միջավայրը: Համառորեն կիկել կարելի յես պատերազմում միայն այն ժամանակ, երբ լավ ծանոթ ես և պարզել ես թե ուր ես գտնվում ինչ միջավայրում:

Լեռնային պայմաններում մենք շատ դեպքերի յենք հանդիպու, յերբ բաշխված կոլոնաները բաժանված կլինեն լենադթաներով և կապ հաստատելը նրանց մեջ դժվար կին: Ուստի, լեռներում յուրաքանչյուր ռազմիկ, անսխ իր կատարելիք աշխատանքից, պարտավոր է հատա դիտենալու իր մասի ռազմական խնդիրը: Միմիայնը մասի ընդհանուր խնդիրն իմանալով, յուրաքանչյուր ռազմիկ, լինի նա մարտիկ կամ տնտեսավար, կաղ է անսխալ կերպով կատարել իր վրա դրված մասնակի խնդիրը:

Խնդրի դիտենալը ուղղակի դործողութիւններն առիթ է մտածված բնույթ, ծնում է ճիշտ նախաձեռնութիւն և ակտիվութիւն, պայքարը նպատակին հասնելու համար դարձնում է ամէլի համառ և ամուր, բարձրացնում է ուղղակի պատրաստակամութիւնը:

Ուսմունքի ժամանակ չանել վոչ մի քայլ, խնդրը պարզ չիմանալով:

Իմանալով խնդրը—կատարիր այն, ինչ է վոր լինի, քո համառութեամբ և վճռականութեամբ:

6. Պահպանիր տեսնիկան: Ուսմունքի ժամանակ յուրաքանչյուր ուղղակի խնդրին և.

Լավ ճանաչել իրեն հանձնված դեմքը և տեսնիկան և լավ դիտենալ նրանցով ողտվելու ձևերը:

Յույց տալ, վոր պատրաստ և նորադույն չեմբելան դործողներու համար:

Ունենալ ամենաուշագիր վերաբերմունք տեսնիկան խնայելու համար: Վոչ մի կոտրվածք, վոչ մի որուստ չգիտք և լինի ուսմունքի ամբողջ ընթացքում:

7. Տո՛ւր արագութիւն և ճշտութիւն ամբողջ աշխատանքում: Հրամատարի յուրաքանչյուր հրման և կարգադրութիւն, վոր անձամբ կատանաս, կընիր առաջ, ճիշտ, վճռականորեն կատարի՛ր:

8. Պահպանիր ուղղական դադանիքը: Կոցի՛ր, վոր լրտեսը դործում է աշխույժ և վարպետին: Խոսակցութեան մի՛ բռնվիր գինվորական թեմա՝ շուրջն անձանոթ մարդկանց հետ. ուղղական թեմանի շուրջը մի՛ խոսիր անձանոթ անձանց ներկայութեամբ. տան վրա նամակ դերիս բանակի և ուսմունքի մաս: Վոչ մի տեղեկութիւն մի՛ դրի:

9. Ամէլի մոտ յեղիր ՀԿ (Բ) Կ ըջիջին: Յարգան-

չյուր կարմիր բանակային լավ դիտե կուսակցական և կոմյունիստական բջիջների դերը ուղղական ուսմունքի և քաղաքական դաստիարակութեան դործում:

Բոլոր կարմիր բանակայիններեց—ուսմունքի ժամանակ պահանջվում է ելլ ամէլի սերտ համախմբել կուսբջիջների շուրջը կուսակցութեան գլխավոր դժիշուրը: Բոլոր չարդոված հարցերի համար դիմիր հրամատարին, կուսբջիջին, կուսակցականին: Քո ամբողջ աշխատանքների ժամանակ նմանվիր կուսակցական—ուսմունքներին:

10. Սմէն ուր լրագիր կարդա, և դաշտում շարունակ հետեիր քաղաքական ընթացիկ դեպքերին: Յեթե ինքդ լիքթ չունես, խնդրիր վոր քեզ համար կարդան—բաժնի հրամատարը, կուսկազմի բաժնարը: Կարթացածդ լիքթը տուր ընկերիդ կամ տեղական բնակիչներին:

ՍՈՎՈՐԵԼ ԼԵՌՆԵՐՈՒՄ ԳՈՐԾԵԼ

Կովկասյան Կարմրադրոշը—խորհրդային սահմանների պահան է՝ Սնդրիովկասում—ինչպես և ամբողջ Կարմիր բանակը—պարտավոր է միշտ պատրաստ լինել, վորպեսզի քերկաթյա հարվածով ջախջախի թշնամու դավերը: Մեզ համար այդ պատրաստակամութիւնը վորտվում է յուրաքանչյուր ուղղակի նվիրվածութեամբ պրոլետարական հեղափոխութեան դործին, սոցիալիզմի դործին, վորը հիմնալի պետք է դիտենա, ճանաչի իր դործածելիք դեմքը, սրան ավելացրած և այն, վոր յուրաքանչյուր ուղղակի և գորաւաս կարողանա լեռնային բարդ պայմաններում պատերազմ մղել: Մեմք արդեն անհեմ պրոլետարական հեղափոխութեան գործին նվիրվածութիւն: Մեզ անհրաժեշտ է ամբացնել այն նրա-

նով, վոր կ քանակայինը կարողանա վարժ քայլել, գործել, կոխվ մղել լեռնային քարդ պայմաններում:

Լիովին տիրապետելով այդ բանին, մենք անչափ կբարձրացնենք բազմազգի բանակի ռազմականությունը, մի բանակ, վոր միացնում է բոլոր փողովուրդներին, վորոնք սոցիալիզմ են կառուցում:

Թող յուրաքանչյուր ռազմիկ անանային տակ-տիկական ուսմունքի դուրս գալով՝ հիշի:

Կարմրադրոշի մասերի համար սովորել պրոլետարական հեղափոխությունը պաշտպանելը, կնշանակի նույնպես սովորել լեռներում գործելը:

1. Արշավի ժամանակ

1. Պահպանիր շարքի դիպելալինը. յետ մի' մնա, ձին ազատ սանձով տար և մի թույլ տա տրոփելու: Ձիդ մի' մոտեցնի առջևից գնացող հեծյալի ձիու պոչին:

2. Համաչափ չունչ քաշիր, լի կրծքով և հանգիստ, չնչի'ր ջթով:

3. Յեթե դժվար անցանքի տեղերով ես գնում, ողներ ընկերովդ:

4. Լեռներով անցնելիս հակադադը թելով կապի մեջքիդ:

5. Դիտարկի մի' հանիր արևի ժամանակ, վորպեսզի արևահար չլինես:

Արև որը ձիու ճակատին կապի ճակատը պաշտպանող իրը:

6. Դիմնաստյորկայիդ ոճիքն ու թևերը բաց արա հրամատարիդ թույլտվությամբ:

7. Ֆլյաժկադ ջրով լցրու: Ջուրը կում-կում խմի. լավ կլինի, յեթե միայն բերանդ ողողես: Արշավի ժամա-

նակ խորհուրդ չի տրվում ձիուն ջուր տալը. նրա բերանն ողողի 2—3 կում անել տալով տրենդելի ժամանակ:

8. Ձիով բարձրանալու ժամանակ սանձը լիովին ազատ պահի:

Իջնելու ժամանակ սանձը կարճ պահի:

9. Կածանով գնալիս ձիուդ առաջին յեղիր և հնարավորություն տուր ձիուդ, վորպեսզի կարողանա իր առջևը տեսնել:

10. Սարը բարձրանալիս.

ա) Իրանդ առաջ պահի. ձիավորներին հնարավորություն տուր առաջ անցնելու (ձիու բաշխը բռնի):

բ) մարմնիդ ծանրությունը տեղափոխիր վտարի՝ դեպի առաջ.

գ) քայլի ժամանակ ծունկդ բարձրացրու և վտար կախ պահիր կամ հեռվի վտարի ծայրին.

դ) ձեռներով յեռանդուն շարժումներ արա դեպի առաջ:

11. Սարից իջնելիս.

ա) իրանդ առաջ դիցի. վտար, վորի վրա հենվում ես, դսրանակի պես և դառնում և դիմադրում շարժման արագությանը:

Ձիավոր, թեթևացրու առաջի մասը, ծանրությունը տեղափոխիր դեպի յետևի կողմը:

12. Ճանապարհին տեսար, վոր կապի թելը (կաբելը) կտրված է—միացրո՛ւ. յեթե միացնել չես կարող, հայտնի արջ մասին հրամատարին, կամ կապը կարգավորողին:

13. Ուշադիր յեղիր դեպի տրվող նշանները, ազդանշանները, հրամանները, հաղորդի արջ քո սյունի համբանին:

14. Շարժվիր նորմալ քայլով: Հիշի՛ր. յեթե դու

կանդ եւ անուամ, ապա կանդ են անուամ և քո յետեւից
յեկողները—քո վաշտը, դռնդը:

15. Յեթե ծխող եւ, աշխատիր չծխել գորաշաբժի
միջոցին, համենայն դեպս, յերբ անցնում ես կիրճով:
Ծխիր այն ժամանակ, յերբ քիչ կհանդստանաս:

16. Խնայիր ուժերդ և առողջությունդ արշավի
ժամանակ: Առանց պաշտպանելու արշավի առողջապա-
հական կանոնները, ռազմիկն անտեղի կվատնի իր ու-
ժերը և, հետևապես, կցածրացնի իր մարտունակության
վորակը:

11. Հանգստի ժամանակ—հաճապարհիս.

17. Մինչև հրամատարի թույլ տալը գետնին մի՛
նստի, նա կարող է վարակված լինել. յեթե թույլ
տվին, ապա հնար յեղածին չափ աշխատիր սովերում
նստել:

18. Ձենքերդ ցած դիր. հանիր կոշիկներդ և պար-
տյանկաներդ կախի կամ փոխ, վոր չորանան:

19. Թեք տեղ պառկի, վրտներդ բարձրացրու վեր,
յեթե կոշիկդ վրտդ հարել է, պատճառը պարզի և վե-
րացրու, պարտյանկայի քրտնած տեղը չոր տեղով փո-
խարինելով:

20. Կանդ աննելու միջոցին, ձիուց իջիր, անմիջա-
պես թուլացրու թափխորները, բեռը ցած դիր և չթո-
ղես, վոր արածի, թե չե ձիու թափխորները կձգվեն
նորից:

21. Ձիուն ջուր տուր կամ հոսող գետերից ու առու-
ներից կամ դույլով:

22. Մինչև ջուր, վաշտի, եսկադրոնի հրամատարի
կամ անասնաբուծի թույլությունը չիքնի, ձին չկապես
կամ բակը չբաշխ: Չողտվես քաղաքացիների (ազգա-

քնակության) ջրհորներից, ձին կարող էս վարակել սառ
հիվանդությամբ:

23. Մեծ խնամքով լվա յերեսդ, վիզդ, ձեռներդ,
յեթե հնարավոր է նաև վրտներդ, վրից հետո նստի՛ր
հաց ուտելու:

24. Ուտելուց առաջ ողողիր կտակերդ և դալը, խել
ուտելուց հետո լվա տաք ջրով:

III. Հետախուզության ժամանակ.

1. Ծիշա պարզի խնդիրը, թե ինչ էս հետախուզելու
և գործիք տրադ և գաղտնի:

2. Լեռներում, ռազմիկներին փոքրիկ խումբը կբակի
միջոցով կարող է ցույց տալ, թե իր մարդկանց թիվը
չառ է. գզույշ, չխարվես:

3. Պատրաստ յեղիր, վոր կարող են պաշարել. աշ-
խատիլ լիկվիդացիայի յենթարկել սվինի համարձակ
հարվածով, յեթե հնարավոր չե խուսափել:

4. Աշխատիլ դրավել հրամատարական բարձունքը,
այնտեղից հեշտ է դիտել չորս կողմը. չբարձրանաս
սարի գագաթը. հակառակորդը կարող է նկատել:

5. Աշխատիլ գերիններին բռնել առանց հրացանա-
ձգության:

6. Շարժումներիդ մեջ դուռ յեղիր, կարող ես քար
դուրես, աղմուկը կմատնի քեդ:

7. Տեսքիցդ չզցես հարևան պահակներին և միշտ
դիտելի թե վրտեղ և գտնվում պահակապետը:

8. Չհարձակվես հակառակորդի վրա Փոռնաից,
այլ խիիր Ֆլանդից:

IV. Հարձակման ժամանակ.

1. Ողտվիր տեղի ամեն մի ծալքից, վորպեսզի
դադանի կերպով մոտենաս հակառակորդին:

2. Լեռներում, անակընկալութիւնը, անսպասելի հարվածը հաղթանակ ե բերում փոքրաթիվ ջոկին— ուժեղ հակառակորդի հանդեպ:

3. Հարձակմանով սարի վրա, մի՛ շտապիր. կհոգնես և չես կարող հակառակորդին ավերով հարվածել:

4. Գրոհի չդիմես, յեթե հակառակորդից 50-60 քայլի վրա չես գտնվում, թե չե՝ հեռվից գնալով՝ չես կարող հասնել և «ուռա»-ն չի լսվի, կկորչի:

5. Կապը չկորցնես հարեանիդ և քո անմիջական պետիդ հետ, թե չե՝ կհեռանաս, կկորչես և չես լիմանա ուրս ևս գնում:

6. Ժայռերին չմոտենա, վորտեղ հակառակորդն է. աշխատիր հեռվից անցնել, թե չե՝ զնդակից զատ՝ կարող են քար գլորել վրադ:

V. Պաշտպանվելու ժամանակ.

1. Սմեն մի հարմար դիրք, վոր կնտրես, քեզ տալիս է զերգոսնցութիւն. չմոտանա, թե ինչ բանի պիտի համապատասխանի քո բնորած գիրքը:

ա) Տեղդ պետք է քեզ հարմար լինի հրաձանաձգութեան և դիտելու համար:

բ) Ուժեղ կրակի տակ պահելը հաշտակորդին, ողնում է քեզ կատարելու ռազմական խնդիրը:

դ) Քո և հարեանիդ գործողութիւնները համաձայնեցնելու, այն ժամանակ քո գիրքի ստաջ ավելի քիչ մեռած տարածութիւն կմնա. յեթե վոչ գու, գոնե քո հարեանը կրակի տակ կպահի հակառակորդին:

դ) Սարի ամենաբարձր կետերը—տուպողրաֆրական սանրը—չառ լավ տեսանելի յե հակառակորդին, յերբեք այդպիսի տեղ չվերցնես քո գիրքի համար:

2. Հիշիր, վոր ժամանակին և ճիշտ բաց արած

խրամատը ապահովում է ռազմական խնդրի աջողութիւնը:

3. Խրամատը բանալուց հետո ստուգիր նրա հարմարութիւնը հրացանաձգութեան համար:

4. Հիշիր, վոր խրամատի հաղորդակցութիւնը թիկունքի հետ լինի հարմար և ծածկված:

5. Միշտ հիշիր, վոր խրամատի դիրքը պակասեցնի հակառակորդի կրակի վոչնչացնող գործողութիւնը (յերկարութեամբ և թիկունքից պարտվելու տեսակետից) և վորպեսզի խրամատն իր դիրքով ավելի պակաս յենթակա լինի Ո. Վ. գործողութիւններին:

6. Դիմակալութիւնը—ռազմական աջողութիւնները կարեւորագույն միջոցներից մեկն է. շարունակ ոգտվիր նրանից:

7. Պահանջվում է, վորպեսզի խրամատի տեղը հնար յեղածին չափ լավ ծածկված լինի հակառակորդի աչքից, լավ գիմակալորիք նրան, գործի դնելով այն ամենը, ինչ ունես ձեռքիդ տակ:

8. Կեղծ և ոժանդակ խրամատները դիմակալութեան ձևերից մեկն են. չմոտանա նրանց:

9. Ռազմիկ, յեթե քեզ ողնութեան են տվել աշխատանքի համար ստայորներ, ճիշտ կատարի ավագի բոլոր ցուցմունքները, նկատի ունենալով աշխատանքի վտանգավոր լինելը պայթուցիկ նյութերով:

10. Ստանալով պետի կնքադրութիւնը, վոր պալին նախագոյնացնես ցանցով սխալելու ժամանակ, վար քո զորամասի անցնելուց հետո նախորդի յե գրվելու (պայթեցնելով կամ ավազմատիկ պայթեցումով) կատարելու այդ կարգադրութիւնը և ճանդրելու քո ազգանունը և պաշտոնը:

11. Պաշտպանելով ցանկապատը ճիշտ հետևիք հակառակորդին և մի՛ թույլ տալ աղատորեն վերացնելու այն, ուժեղացրու դիմադրությունը կրակով:

VI. Հանգստի ժամանակ.

1. Տեղդ ընտրի դիմակալությամբ, վոր անտեսանելի լինի թե ոգային և թե յերկրի վրայի—հսկողությունից:

2. Մաքրի դենքդ, հակադադր, շանցի դորձիքնեւը, ամեն բան լավ դիտիր, յեթե փչացած բան կա անմիջապես հայտնիր մասի հրամատարին:

3. Ստուգիր կոշիկներդ, գինանյութերդ, հաղուտեղենդ, մաքրիր և, յեթե կարիք կա, կարկատիր:

4. Լվա կատելով, կրուժկան, կոշիկներդ, վառներդ: Լվա պարտյանկաներդ, լվացվիր:

5. Սոցմրցակցության խոտոցները կաղմիր և չմոռանաս առաջիկա դորձողությունների համար նոր պայմանադիր կնքել: Լրագրին փոքրիկ հոգւթած տուր անցած պարապմունքների խոտոցների մասին:

6. Մրդեղեն և կանաչեղեն կեր հրամատարի կամ բժշկի թույլտւթյամբ:

7. Կարդա—լրագիր, ժուրնալ, դիրք:

8. Ծանոթացիր առաջիկա ուսմունքին դրադմունքների պլանի հետ և պարզիր պայմանները:

9. Ազատ ժամանակդ ոգավիր Փիղիկական վարժություններ անելու և առողջությունդ ամրացնելու համար:

10. Ձգդուս աննպատակ պառկելուն, վորը թուլացնում և որդանիվմը:

11. Ոգտադորձիր ժամանակը տուրիստական նպատակների համար, ծանոթացիր չրջակայքի հետ: Ձմռաննա ոգտադորձել ողը և արեւը:

12. Հանգստանալու—քնելու պառկելիս—պատրաստիր հրացանդ, դինամիտը: Միշտ պատրաստ լեզեր կատարելու ռազմական խնդիրը:

Ընկե՛ր կարմիր բանակային

Լենինգրադի սլոլետարներն իրենց դիմումի մեջ մեզ հետեյալ կոչն են անում.

«Բարձրացրե՛ք ձեր ռազմական պատրաստության մակարդակը. սովորեցե՛ք անվրեպ հրացան արձակել և տիրակալեցե՛ք տեխնիկային յերկրի նպաշտպանության համար»:

Ուսմունքի ժամանակ այնպես աշխատիր, վոր ուսման վերջում կարողանաս պատասխանել.

Լենինի քաղաքի ընկեր բանվորներ, կա՛: Մենք մեր խնդիրները, Հոկտեմբերի 1-րդ ճակատագրածին կատարեցինք պատվով:

1932

1

3055

Սրբազրեցին՝ Գար. Հակոբյան, Հ. մանուկյան

Գլուխը № 7432 (Բ) Գառնիք № 3077 Տիրութ 3000

Հանձնված է արադրության 17 սեպտեմբերի 1932 թ.
Ստորագրված է ապիլու 17 սեպտեմբերի 1932 թ Ս. Տ. Յ. Ա